

Subjekt a „odloučenost“

Některé teze je třeba vyslovit polemicky s tezemi staršími. Tak např. pro pojetí subjektu jakožto skutečnosti je věcí prvořadě důležitosti zdůraznit, že souvislost mezi dvěma jsoucnými z nich ještě nedělá jsoucno jedno, protože vedle toho, že obě jsoucna spolu souvisí, jsou od sebe rovněž oddělena, odloučena, takže to jsou subjekty dva. Ta odloučenost zajisté nemusí znamenat a neznámá, že je způsobena jakoby „sekyrou“ (viz Anaxagoras, „nejsou od sebe odloučeny věci v jednom světě ani uťaty sekerou, zl. B 8 ze Simplicia), ale rozhodně neplatí, že „jestliže jsoucí *jest*, musí být jedno“ (Melissos, zl. B 9 ze Simplicia), pakliže by tím byla popírána mnohost; naproti tomu ovšem musí být jedno, pokud to pro nás znamená, že je vnitřně sjednoceno, integrováno. Takže ke jsoucnosti patří, že to je něčí jsoucnost, tj. jsoucnost nějakého subjektu, ale subjekt sám je dějící se události, která je v sobě a pro sebe jedna, ale zároveň *jest* vedle jiných a proti nim sjednocena do sebe a v sobě. Dokonce musíme říci, že ke jsoucnosti subjektu náleží podstatně, že tu jsou ještě jiná jsoucna, jiné subjekty, schopné na onen první subjekt reagovat. A tak se otvírá otázka, jaké povahy je integrita subjektu, který je organickým sjednocením celé řady subjektů nižších, a jaké povahy je naproti tomu odloučenost jiných subjektů téže úrovně, jakož i odloučenost těch nižších subjektů, integrovaných v tyto jiné vyšší subjekty. Zde vskutku nejde o rozlišování myšlenkového, pojmového, nýbrž o organizující způsoby, jakými je jak sjednocenosti, tak odloučenosti dosahováno.

(Písek, 030822-5.)